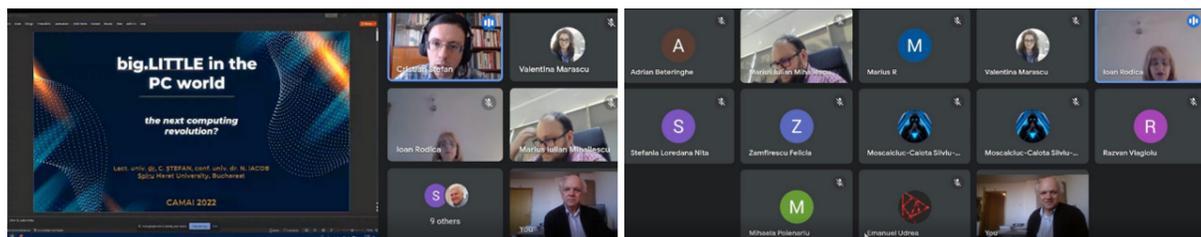

Facultatea de Inginerie și Informatică

Conferința Anuală de Matematici Aplicate și Informatică - CAMAI/
Annual Conference on Applied Mathematics and Informatics

Facultatea de Inginerie și Informatică din cadrul Universității Spiru Haret și Centrul de Cercetare în Matematică și Informatică, afiliat Institutului Central de Cercetări Științifice din cadrul Universității Spiru Haret, a organizat, în perioada 12-13 noiembrie 2022, CAMAI 2022, Conferința de Matematică Aplicată și Informatică.

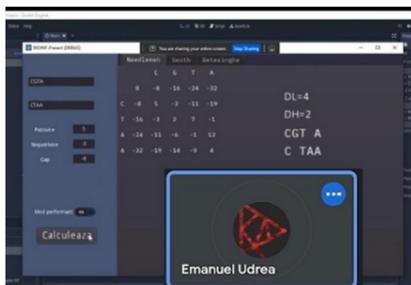
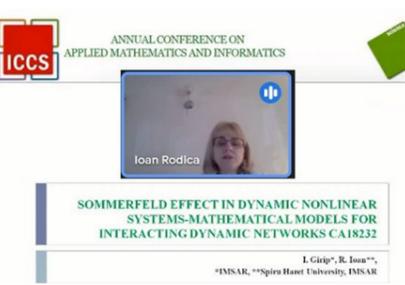
Conferința s-a adresat în principal cercetătorilor din matematică, informatică și tehnologii informaționale și a inclus subiecte de matematică teoretică și aplicată și de calcul.

Prima ediție a CAMAI avut loc în 2007. Din 2013, conferința include o secțiune specială pentru Istoria și Pedagogia Matematicii și Informaticii.

Această ediție a fost dedicată lui Alan Turing. Pe 12 noiembrie 1937, Alan Turing a definit Mașina Universală.

Au fost prezentate lucrările: *Cyber Threat Intelligence and Prevention-Based Incident Response for Real-World Cyber Attacks* - Marius Iulian Mihăilescu; *Mathematical models for dynamic clusters in TRIPLE HELIX CONTEXT* - Fl. Popențiu, G. Albeanu; *Machine Learning in the Context of Cybersecurity* - Ștefania Loredana Niță; *Computational methods for plasma material processing* - Valentina Mărăscu; *Steganography application using more than one bits in an image* - Veselka T.Stoyanova; *Ultra Wide Band technology in telematics security* - Marius Rogobete,

Marius Mihăilescu, Eugen Marin; *The Beteringhe method in multiple sequential analysis. The bear model* - Adrian Beteringhe; *Alan Turing* - Rodica Ioan, Grigore Albeanu; *big.LITTLE in the PC world: the next computing revolution* - C. Ștefan, N. Iacob; *On Sommerfeld effect in dynamic nonlinear systems - mathematical model for interacting dynamic Networks CA 18232* - I. Girip, R. Ioan; *UML diagrams for modelling classes behavior* - C.L. Defta, N. Iacob; *Database modelling* - N.M. Iacob, C.L. Defta; *Algoritmi de clusterizare utilizați în analiza datelor* - R. A.-M. Stancu; *SCCM - details in Bioinformatică* - Emanuel Udrea.

Dacă ești interesat de domeniul Sănătății și Asistenței Pedagogice, urmărește startul înscrierilor pentru anul școlar următor la Colegiul Universitar Spiru Haret!

Psihologie clinică și generală

Psihologie clinică și generală este una dintre cele mai importante obiecte de studiu pentru elevii anului I ai calificării Asistent Medical Generalist de la Colegiul Universitar Spiru Haret. Cu ce îi ajută Psihologie clinică și generală pe elevii Colegiului Universitar Spiru Haret? Prin intermediul acestei discipline vor studia probleme teoretice și practice ale medicinei legate de psihologie și problemele psihologice ale oamenilor. Astfel, boala trebuie înțeleasă ca expresia manifestă a unui dezechilibru ce afectează ansamblul personalității pacientului.

Dialoguri economice între generații, despre sănătatea întregului viu comun, învățatură pentru minte, inimă și suflet (III)

Pentru un nou model de viață socială planetară

Vă propunem spre reflecție un nou mod de gândire și acțiune practică, pe care l-am numit **modul economic**. Invitați la aceste dialoguri sunt profesorii universitari de la Academia de Studii Economice din București: Constantin Popescu (Costică), Alexandru Tașnadi (Sandu), iar „spiritul viu al dialogului”, de la Universitatea Spiru Haret, conf.univ.dr. Miltiade Stanciu (Milti).

▶ Pagina 5

Lumea se grăbește
Mioara VERGU-IORDACHE

Lumea se grăbește. Spre?! Nimeni nu mai are răbdare. Fiecare vrea să trăiască toate greșelile pe propria piele. Nimeni nu mai vrea să asculte, să înțeleagă și să nu mai repete relele. Puțini mai doresc să asculte, toată lumea vrea să predea. Lumea a devenit o uriașă catedră pe care stau așezate catedre mai mici. Global, nu contează, de pildă, că societățile foste așa-zis comuniste au la activ un regim politic în plus față de celelalte societăți. Și nimeni nu vrea sau nu poate să ne asculte și pe noi, cei care știm, care am trăit acele vremuri, le-am văzut cum s-au născut, cum au evoluat, cum s-au prăbușit. Nu, nimeni nu ascultă. În fiecare zi se reinventează, ciudat, nu?, vremuri pe care le doream stinse. Cei mai tineri trăiesc un fel de vis, cei mai în vârstă, un coșmar.

Bine, veți spune, de la noi pare că nimeni nu vrea să spună ceva, să propună și-n favoarea noastră! Ai noștri doar ascultă și execută! Din păcate! Și totuși, chiar și când încearcă, timid, ce-i drept, nu se întâmplă nimic. Și-atunci, pentru că nu au a spune în fața marilor catedre, rostesc și ei, de la catedre mici, sentințe, axiome pentru noi, cei care, cuminiți, respectând tiparul, ascultăm, în general, fără să acționăm, fără să auzim uneori.

Libertatea exprimării? Confortul, siguranța opiniilor, argumentele pe care se bazează acestea sunt valabile mai ales într-un și pentru un grup sau altul, oricum cel mai violent, mai gălăgios. Argumentul urletului, chiar și al pumnului, își face apariția din ce în ce mai des. Tot mai multă lume privește peste umăr pentru a-și asigura prezența. Și prezența fizică.

Parcă niciodată nu a fost mai grobian accentuată diferența dintre generații, dintre minorități și majorități urbane, rurale, diferență ce generează conflict, interese contrare, chiar contradictorii. Suspiciunea este la cote maxime. Inteligența emoțională găfăie sub inteligența tehnică. Decât să vorbim față în față, mai bine butonăm tastatura telefonului, a calculatorului, pentru că nu suntem obligați să ne privim în ochi, să descifrăm limbajul nonverbal, uneori mai expresiv decât cuvintele. Și pentru că nu ne interesează ce crede, ce spune, ce înțelege interlocutorul. Doar ne expunem poziția. Cu suficiență, cu orgoliu exacerb. „Ce știi voi?! „V-ați trăit traiul, v-ați mâncat mălaiul!” Așa să fie? Poate că tinerii știu multe, dar încă nu știu să aplice. Poate mălaiul generațiilor în vârstă s-a terminat, dar cine cultivă porumbul pentru mălaiul noilor generații? Cine asigură dezvoltarea societății? Nu mai există în percepția modernă deosebiri între femei și bărbați, fetele renunță la feminitate, băieții, la curaj, dărzenie, bărbăție, și unii și alții la sentimente, respect, iubire, amabilitate, politețe... Nu mai este modern! Noua învățare cultivă instinctele primare, supraviețuirea într-o lume de educatori prea ocupați de locul la catedră ca să mai aibă timp pentru educație. Trăim într-o lume în care toți îi învață pe ceilalți și nu învață de la alții.

AVEM NEVOIE DE SUCCES. EI NI-L OFERĂ!

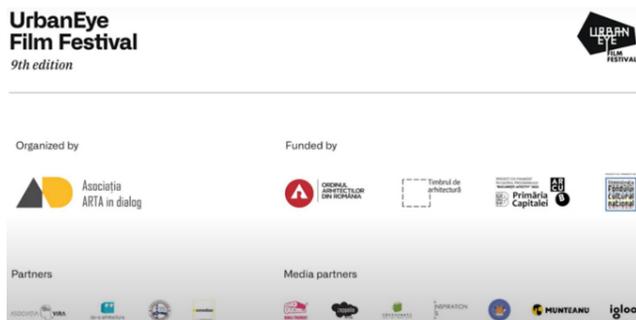
Zece medalii - palmaresul elevilor români la prima ediție a Olimpiadei Internaționale de Astronomie și Științele Spațiului pentru Juniori (OIASSJ 2022)

România a fost gazda primei ediții a Olimpiadei Internaționale de Astronomie și Științele Spațiului pentru Juniori (OIASSJ 2022), desfășurată la Câmpulung Moldovenesc (județul Suceava), în perioada 31 octombrie - 7 noiembrie 2022, informează Ministerul Educației. Competiția a reunit echipe cu prezență fizică din opt țări (Thailanda, Columbia, Cehia, Grecia, Nepal, Republica Moldova, Ucraina și România), respectiv, o echipă din Canada, în sistem online.

▶ Pagina 4

Festivalul de Film UrbanEye

Festivalul de Film UrbanEye este un proiect al asociației ARTA în dialog, co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național, de Ordinul Arhitecților din România din Timbrul Arhitecturii și de Primăria Municipiului București prin ARCUB în cadrul Programului București afectiv 2022.

Parteneri: Institutul Francez din România, Asociația Vira, Asociația De-a arhitectura, Universitatea Spiru Haret, Kinedok.

Festivalul de Film UrbanEye, organizat anual, în luna noiembrie, propune publicului bucureștean: • Proiecții de

filme în premieră națională • Selecții de filme curatoriate în funcție de subiectele de actualitate dezbătute în mediul internațional • Discuții și ateliere despre mediul în care trăim • Ateliere pentru copii • Invitați speciali

Ca o reflecție asupra a ceea ce se întâmplă, dar și un apel la acțiune, tema pe care organizatorii au ales-o pentru ediția din acest an este Transform. Au chestionat ale cui sunt orașele și cine mai poate locui în ele și au propus filme care investighează transformările generate de gentrificare, turism sau migrație.

Alte secțiuni din festival au avut în centru nevoia de conservare a patrimoniului arhitectural recent, portrete de arhitecți și artiști, iar o secțiune specială a fost dedicată filmelor de arhivă despre București.

Pe lângă filmele prezentate în festival, UrbanEye a propus anul acesta câteva tururi ghidate ale unor clădiri de patrimoniu ce nu se află în mod curent în circuitul cultural al Bucureștiului, precum și evenimente pentru copii și tineri: ateliere de explorare urbană prin film, ateliere de film pentru liceeni și un spectacol pentru copii.

10 pentru București

În al 9-lea an de UrbanEye, în programul 10 pentru București, a fost adusă în discuție transformarea orașelor și s-a vorbit despre București. Reprezentanți din 10 organizații neguvernamentale și instituții care contribuie la o dezvoltare sănătoasă a Bucureștiului au răspuns la întrebări despre ce funcționează și ce nu, ce ar trebui schimbat, ce e de păstrat, și cum poate fi mai bine. „Am găsit la ei perspective cât se poate de diverse, dar, în mod organic, ideile despre București s-au strâns în jurul a cât îl iubim, cât îl urâm, ce îl face special, cât e al nostru și câte dintre toate acestea pornesc de la relația cu noi înșine, locuitorii.”

Din seria interviurilor 10 pentru București, 10 perspective despre transformarea Bucureștiului de la AMAIS, ARCEN, BAZA, Centrul Național al Dansului București, Centrul FILIA, Frontul Comun pentru Dreptul la Locuire, Greenpeace, Nod Makerspace, Street Delivery și Studio Basar, vă prezentăm perspectiva BAZA, prezentată de conf. univ. dr. arhitecta Maria Duda, membră fondatoare a proiectului BAZA, un ONG care creează și dezvoltă proiecte ce pun în valoare spațiul public.

Maria DUDA - arhitect și fondatoare BAZA:

Să ne apropiem spațiul pe care îl folosim!

La București e de păstrat, în primul rând, memoria locului și memoria afectivă, semnificația, care poate să fie individuală sau poate să fie colectivă. Mi se pare important să fie un oraș de care suntem legați afectiv, pentru că, prin legătura afectivă, după aceea poți să-ți asumi responsabilitatea, să te implici. Nu știu dacă orașul trebuie să se schimbe, pentru că orașul e un cadru construit, orașul, în schimb, ca funcționare, e legat de oameni și de relațiile pe care oamenii le formează între ei și cu cadrul în care își desfășoară activitatea. Și cred că aici e nevoie de mai multă empatie și responsabilizare din partea noastră, a tuturor. E nevoie de lucruri concrete, în sensul în care la fiecare alegere pe care o facem dimineața când ieșim din casă, să fim conștienți de repercusiunile, de consecințele pe care le are și asupra orașului și asupra interacțiunii cu ceilalți. Și aici mă refer doar, de exemplu, dacă ne decidem că ne luăm mașina personală, dacă mergem pe jos, dacă ne decidem că ne grăbim sau că ne lășăm surprinși, dacă ne întâlnim ... unde ne întâlnim, cu cine, cum conducem, cum socializăm, unde ne luăm cafeaua, unde ne punem următoarea amintire a zilei, ce avem la sfârșitul zilei să povestim celorlalți, cum interacționăm, cum spunem „Bună ziua”, cum zămbim pe stradă.

Toate aceste lucruri sunt cele care fac experiența urbană cotidiană a tuturor. Și aici e important „cum?” Din titlu, BAZA – deschidem orașul. A pornit așa, din nou, oarecum pompos, și un call to action, nu donquijotesc, asupra ce facem, cum facem orașul să fie mai bun și cum ne facem pe noi să fim mai buni, și în relație cu orașul, și cu noi înșine. Și cred că, aici, BAZA, din 2016, pune întrebări, investighează, observă, documentează, cercetează, educă și încearcă să aducă împreună cât mai multe activități / acțiuni / oameni care au interes comun în a face orașul mai bun. Sunt pași mici, ce am făcut în ultimii șase ani de abia acum începe să aibă un efect și sperăm că împreună putem să avem o masă critică mai importantă, tocmai pentru a duce aceste schimbări de empatie și de responsabilitate în rândul tuturor.

Ce poate face fiecare pentru oraș? Să-și adopte o bucată de drum. Îi citez acum pe cei de la Grow Up Romania, care au venit cu o idee care se potrivește și direcției noastre: în momentul în care ne apropiem spațiul pe care îl folosim, cel din preajma locuinței sau cel din drumul pe care îl avem spre școală, spre lucru, spre piață, spre prieteni, cumva devenim ... nu aș spune ostași ai drumului, ai locului respectiv, dar gardieni. În sensul în care putem să observăm dacă e ceva în neregulă, să solicităm ajutor administrației când e ceva în neregulă sau chiar să ne implicăm să-l facem mai frumos sau să-l păstrăm mai bun. Și cred că aicea este cea ce putem să facem fiecare dintre noi: un pic de implicare, o întrebare: de ce se întâmplă ce se întâmplă, care este cauza și găsirea unei soluții împreună prin dialog.

» FILMELE PREZENTATE

• Best in the world/Cel mai bun oraș din lume, Danemarca, R: Hans Christian Post. Q&A cu regizorul Hans Christian Post

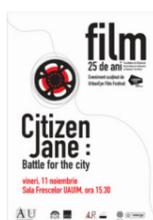
• Taming the Garden / Pădurea domestică, Elveția, Germania, Georgia, R: Salomé Jashi

• 100 de ani de plimbări prin București în 21 de filme. Discuții cu Toader Popescu și Andrei Răzvan Voinea, moderate de Ana Szel și Andrei Rus

• Shelter Without Shelter / Adăposturi fără adăpost R: Mark E. Breeze

• Citizen Jane (Exclusiv pentru studenți) R: Matt Tyrnauer

• Battleship Berlin / Luptând pentru Berlin, R: Nathan Eddy

• Ikony – Ilja Skoček / Portrete – Ilja Skoček, R: Dano Dekan. Discuții cu regizorii Nathan Eddy (Battleship Berlin) și Dano Dekan (Ikony – Ilja Skoček) moderate de arhitecta Irina Tulbure.

• Tur ghidat: Secret houses

• Spectacol pentru copii - Povestea lui Babar, micul elefant - OAR

• Living in a Postcard / Trăind ca într-o carte poștală. R: Christian Nicoletta

• Building Bastille – The Improbable Story of the Paris Opera / Construind Bastilia – O poveste complicată a Operei din Paris, R: Leif Kaldor

• The New Bauhaus / Noul Bauhaus, R: Alysa Nahmias

• Premieră scurtmetraje @ Ateliere de explorare urbană prin film.

• Bucureștiul seniorilor – Vederi din Colentina, Drumul Taberei și Rahova

• Under Tomorrow's Sky / Sub cerul de mâine, Olanda, R: Jan Louter

• The Chief Government Architect – The Power of Imagination / Arhitectul șef al Olandei – Puterea imaginației, R: André de Laat. Discuții cu Ștefan Bălici și Bogdan Suditu, moderate de Monica Sebestyen (festival co-director)

Atelier pentru liceeni

Vineri, 11 noiembrie, de la ora 11,30, a avut loc la Cinema Elvire Popesco un atelier dedicat liceenilor, în parteneriat cu Asociația De-a arhitectura. Liceenii au discutat, după vizionarea documentarului Distrugerea memoriei, cu Oana Pavăl și Monica Mureșanu, arhitecte și membre ale Asociației De-a arhitectura. Alături de Oana Pavăl și Monica Mureșanu au fost și Alexandra Lulache, Laura Tomșa și Ruxandra Enache – fellows Urban Up

Grow Up, parte din echipa Patrimoniu, studente/proaspăt absolvente care au co-creat un atelier pentru liceeni în cadrul fellowshipului, cu tema „patrimoniul orașului”.

Despre ce este vorba în filmul Distrugerea memoriei? În ultimul secol, distrugerea culturală a avut rezultate catastrofale pe întreg globul, iar acest război împotriva culturii nu a ajuns la final. Din păcate, s-a intensificat. În Siria

și Irak, „leagănele civilizației”, mii de ani de cultură sunt distruși chiar acum, iar prin distrugerea patrimoniului se distruge și memoria acestor locuri. Ștergerea memoriei duce apoi la ștergerea identității. Problema nu este deloc nouă! Distrugerea memoriei cartografiază distrugerile culturale din ultimii zeci de ani, dar și legislația generată de aceste conflicte. Filmul este bazat pe cartea cu același nume, scrisă de Robert Bevan. (<https://urbaneye.ro/>)

Opinia națională

ISSN 1221-4019
ISSN 1841-4265 (online)
www.opinianaționala.ro
www.facebook.com/opinianaționala

Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București
Telefon/fax: 021 316 97 91
Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87,
interioare 168 și 143
e-mail: opinia@spiruharet.ro

TEHNOREDACTARE:
Vasilichia Dinu

Stimați cititori,
Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației Opinia națională. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ
este editată de
FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE
Tiparul executat de
TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI
ROMÂNIA DE MÂINE

Răspunderea
pentru conținutul
textelor publicate
aparține autorilor.

ISO 9001 certificat nr. 639C

ÎMPREUNĂ ÎNVĂȚĂM SĂ AVEM SUCCES

Zilele Bibliotecii Universitare

14 - 16 Noiembrie 2022

Timp de trei zile vor avea loc evenimente la nivelul tuturor facultăților din centrele universitare din București, Craiova, Câmpulung Muscel și Brașov.

Vor participa studenți, masteranzi și profesori din cadrul fiecărei facultăți.

Tema principală:
Cartea și lectura de-a lungul secolelor. Implicarea bibliotecilor în formarea competențelor de lectură

În cadrul evenimentului vor fi abordate subiecte despre:

- Bibliotecile universitare - parte integrantă în sistemul cursantilor.
- Rolul bibliotecii în procesul de învățare continuă.
- Bibliotecile universitare - Prezent și viitor. Rolul și funcțiile bibliotecii în societatea informațională actuală.
- Servicii și produse info-documentare înainte și după pandemie - o radiografie sumară.

Biblioteca universitară din cadrul Universității Spiru Haret din București a fost fondată în anul 1994 ca bibliotecă de drept privat, care face parte integrantă din sistemul național de învățământ superior și participă la procesul de instruire și educație.
RO-B-01292 - codul ISI (Identificatorul Standard Internațional pentru Bibliotecă și Organizații Conexat) acordat de Biblioteca

Facebook
Universitatea Spiru Haret

www.spiruharet.ro

Au început Zilele Bibliotecii Universității Spiru Haret, manifestare care vine în sprijinul studenților, mai ales al utilizatorilor din primul an de studiu, precum masteranzilor și cadrelor didactice. Prin această acțiune, studenții primesc informații referitoare la utilizarea bazelor de date științifice naționale și internaționale, precum și informații legate de activitatea și serviciile puse la dispoziția celor interesați de Departamentul Bibliotecă.

Zilele Bibliotecii Universității „Spiru Haret” se desfășoară în perioada 14 - 16 noiembrie 2022, având ca temă principală: „Cartea și lectura de-a lungul secolelor. Implicarea bibliotecilor în formarea competențelor de lectură”.

În cadrul evenimentului, în acest an, sunt abordate subiecte despre:

1. Bibliotecile universitare – parte integrantă în sistemul cunoașterii;
2. Rolul bibliotecii în procesul de învățare continuă;
3. Biblioteca universitară – Prezent și viitor. Rolul și

funcțiile bibliotecii în societatea informațională actuală;

4. Servicii și produse info-documentare înainte și după pandemie - o radiografie sumară.

Evenimentul este organizat începând cu anul universitar 2010-2011. La el participă studenți, masteranzi și cadre didactice din cadrul fiecărei facultăți. Timp de trei zile au loc evenimente la nivelul tuturor facultăților din centrele universitare din București, Brașov, Câmpulung și Craiova.

Pentru a spori șansele la educația de calitate, bibliotecile intervin cu activități de formare a culturii lecturii în concordanță cu cerințele actuale ale utilizatorilor. Omul trebuie să-și cultive voința și s-o plaseze mereu sub semnul cunoașterii, știind că una dintre sursele ei este, fără îndoială, lectura. Indiferent dacă biblioteca oferă servicii tradiționale sau moderne, impactul acestora asupra dezvoltării personale a individului este unul important.

ANGAJATI PERFORMANTI, INTREPRINDERI COMPETITIVE!
POCU 860/3/12/142460

WORKSHOP DE CONȘTIENȚIZARE
11 NOIEMBRIE 2022, Sinaia (Hotel Internațional)

TE AȘTEPTAM!

USH în calitate de partener în proiectul "Angajați performanți, întreprinderi competitive!" vă invită să participați la un workshop în cadrul căruia vom prezenta proiectul, obiectivele, beneficiile și obligațiile participanților, rezultatele așteptate, criteriile de încadrare în grupul țintă, informații privind programele de formare TIC, etc.

11 noiembrie 2022
10:00AM

office@ushprobusiness.ro
Tel. 021.314.95.35
<https://apic.spiruharet.ro/>
www.ushprobusiness.ro/proiecte

ANGAJATI PERFORMANTI, INTREPRINDERI COMPETITIVE!
POCU 860/3/12/142460

- Păstrează-ți mintea tânără!
- Continuă să înveți!
- Adaptează-te cerințelor pieței muncii
- Obține o nouă calificare/specializare
- Îți oferim acces la informații despre noile tehnologii
- Pregătește-te pentru performanță!
- Inscrie-te la un curs GRATUIT!

Proiect cofinanțat de Programul Operațional de Capital Uman

Email: office@ushprobusiness.ro
<https://apic.spiruharet.ro/>
www.ushprobusiness.ro/proiecte

Continuă Campania de conștientizare pentru proiectul

Angajați performanți, întreprinderi competitive!

În data de 11 noiembrie ac, la Sinaia (Hotel Internațional-Room D) a fost organizat un nou workshop de conștientizare a angajatorilor și de identificare a companiilor interesate să participe în cadrul grupurilor țintă aferente proiectului *Angajați performanți, întreprinderi competitive!* (POCU 860/3/12/142460)

Universitatea Spiru Haret, în calitate de partener în proiectul *Angajați performanți, întreprinderi competitive!*, a prezentat proiectul, obiectivele, beneficiile și obligațiile participanților, rezultatele așteptate, criteriile de încadrare în grupul țintă, informații privind programele de formare TIC etc.

Evenimentul face parte din campania de conștientizare a angajatorilor pentru proiectul *Angajați performanți, întreprinderi competitive!* Proiect cofinanțat din Programul Operațional de Capital Uman.

Obiectivele specifice ale proiectului:

- Creșterea gradului de interes și motivare în vederea participării angajaților la programe de formare și instruirea unui număr de 500 angajați din IMM-uri din regiunile mai puțin dezvoltate pentru a dobândi/a-și actualiza competențele digitale în domeniul TIC, pentru creșterea performanțelor în plan profesional și adaptarea acestora la sectoare economice cu potențial competitiv conform SNC și SNCDI.
- Acordarea de sprijin pentru transformarea digitală a unui număr de 50 întreprinderi pentru a spori gradul de conștientizare cu privire la relevanța și beneficiile adoptării de către minim 6 întreprinderi a unor programe de învățare la locul de muncă în domeniul alfabetizării digitale și tehnologiei informației și comunicațiilor.

Zilele Bibliotecii la Facultatea de Științe Juridice și Științe Administrative București

Facultatea de Științe Juridice și Științe Administrative

Practică de specialitate a studenților

Studenții anului III - programul de studii DREPT - din cadrul Facultății de Științe Juridice și Științe Administrative București din cadrul Universității Spiru Haret, sub îndrumarea doamnei conf.univ.dr. Aura Preda, coordonator practică de specialitate, au efectuat o parte a stagiului de practică obligatorie în cadrul Poliției Locale Sector 2 București.

Studenții au vizitat dispeceratele de Monitorizare Video, unde li s-a prezentat modul de operare al camerelor, legislația în domeniul prelucrării și furnizării datelor cu caracter personal.

Totodată, studenții au avut întâlniri cu conducerea instituției și specialiști în domeniul Ordine Publică și Juridic, care le-au prezentat strategia structurii privind desfășurarea de activități specifice ariei de competență potrivit Legii nr. 155 din 12 iulie 2010 (**republicată**).

Conferința

E-Governance and E-Justice in the Space of Freedom, Security and Justice of the European Union / E-guvernare și e-justiție în spațiul libertății, securității și justiției al Uniunii Europene.

Institutul de Cercetare Științifică al Universității Spiru Haret și Facultatea de Științe Juridice și Științe Administrative anunță organizarea celei de a patra ediții a conferinței *E-Governance and E-Justice in the Space of Freedom, Security and Justice of the European Union / E-guvernare și e-justiție în spațiul libertății, securității și justiției al Uniunii Europene.*

Conferința, online, are loc în perioada 24 noiembrie, ora 10, 25 noiembrie, ora 14, în următoarele secțiuni:

- Drept public și privat
- Științe administrative
- Afaceri internaționale, studii economice și sociale
- Dezvoltarea regională și protecția mediului.

Contact: legalstudies@spiruharet.ro

AVEM NEVOIE DE SUCCES! EI NI-L OFERĂ!

Zece medalii la prima ediție a Olimpiadei Internaționale de Astronomie și Științele Spațiului pentru Juniori (OIASSJ 2022)

România a fost gazda primei ediții a Olimpiadei Internaționale de Astronomie și Științele Spațiului pentru Juniori (OIASSJ 2022), desfășurată la Câmpulung Moldovenesc (județul Suceava), în perioada 31 octombrie - 7 noiembrie 2022, informează Ministerul Educației. Competiția a reunit echipe cu prezență fizică din opt țări (Thailanda, Columbia, Cehia, Grecia, Nepal, Republica Moldova, Ucraina și România), respectiv, o echipă din Canada, în sistem online.

În cadrul competiției, concurenții au susținut două probe: o probă teoretică (de patru ore) și o probă observațională, structurată, la rândul său, în alte trei subprobe: proba de Planetariu, proba hărții mute și proba de noapte (cu instrumente observaționale).

Olimpiada Internațională de Astronomie și Științele Spațiului pentru Juniori a fost organizată (în colaborare) de Ministerul Educației (prin Inspectoratul Școlar Județean Suceava), Primăria Câmpulung Moldovenesc, Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, Colegiul Silvic Bucovina din Câmpulung Moldovenesc și Societatea Științifică Cygnus.

Cei 10 elevi olimpici din lotul țării noastre au obținut rezultate remarcabile (10 medalii, dintre care cinci de aur):

» 5 medalii de aur

- **Ilinca Sandu** (Colegiul Național „Petru Rareș” din Piatra Neamț, jud. Neamț) - *învingătoare absolută la proba teoretică, învingătoare absolută la proba de Planetariu și învingătoare absolută (punctaj maxim) OIASSJ 2022;*
- **Rafaela Barac Bologa** (Colegiul Național Ștefan cel Mare din Suceava) - *învingător absolut la proba observațională de noapte;*
- **David Palaghianu** (Colegiul Național Ștefan cel Mare din Suceava) - *învingător absolut la proba observațională de zi;*
- **Andreea Boldureanu** (Colegiul Național din Iași);
- **Andrei Patrick Cioranu** (Colegiul Național Mircea cel Bătrân din Constanța);

» 3 medalii de argint

- **Radu Ioan Stoian** (Colegiul Național Gheorghe Murgoci din Brăila);
- **Andrei Ștefan Iercoșan & Daniel Petrenciu** (elevi la Colegiul Național Vasile Lucaci din Baia Mare, jud. Maramureș);

» 2 medalii de bronz

- **Nectarie Pașca** (Colegiul Național „Emil Racoviță” din Cluj-Napoca);
- **Ioan-Tudor Băcilă** (Școala Gimnazială nr. 8 din Sibiu).

Sportivi din Asociația Clubul Sportiv Universitar USH pe podium!

• Felicitări sportivilor și antrenorilor pentru rezultatele remarcabile obținute la Campionatul Municipal de Iarnă 6-9 ani, bazin scurt!

Sportivii din cadrul ASC Universitar USH au participat recent la Campionatul Municipal de Iarnă, 6-9 ani, bazin scurt. Orele de antrenament desfășurate la piscina semiolimpică din cadrul Premium Wellness Institute și implicarea copiilor, dar și a antrenorilor, și-au spus cuvântul!

Au reușit să obțină rezultate remarcabile și au urcat pe podium. Felicitări tuturor!

Sofia GAVRIL

- 50 metri bras (9 ani) - AUR
- 50 metri liber (9 ani) - ARGINT
- 50 metri spate (9 ani) - ARGINT
- 50 metri fluture (9 ani) - BRONZ

Ilinca STOICA

- 50 metri spate (9 ani) - BRONZ

Andrei CIRCOTA

- 50 metri spate (8 ani) - BRONZ

Sofia GAVRIL

Andrei CIRCOTA

Ilinca STOICA

9 antrenori de înot, piscină semiolimpică, apă încălzită, condiții de excepție la cursurile de înot din cadrul Premium Wellness Institute. Apar și rezultatele!

Contact: 031 438 07 94; 0749 044 721; office@premiumwellness.ro
Str. Dumitru Brumărescu nr 1, sector 4, București

Conferință de educație antreprenorială pentru profesorii de la liceele din România

Profesorii care predau educație antreprenorială, educație financiară sau economie în licee, diriginții, directorii sau managerii de școli, consilierii educaționali și consilierii școlari, atât din sistemul public, cât și de la privat, se pot înscrie, până la 22 noiembrie, la conferința *Empower*, organizată de *The Entrepreneurship Academy* și susținută de Banca Transilvania, *Super Teach*, *Edison* și Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, accesând: <https://empower.entrepreneurship-academy.ro/>.

Conferința va fi despre:

- cele mai bune practici internaționale de educație antreprenorială;
- un ecosistem complex de resurse actuale pentru predarea la clasă;
- accesul la o rețea de profesioniști în domeniu;
- o serie de trei workshop-uri de dezvoltare personală pentru profesori, cu utilitate imediată și la clasă.

Organizatorii promet că la conferință veți afla:

- Cele mai bune practici (inter)naționale de educație antreprenorială
- Cel mai scurt drum către Olimpiada de Antreprenoriat (*The Switch*)
- Un ecosistem de resurse actuale pentru predare în clasă
- 3 workshop-uri care te dezvoltă personal și pot fi folosite în predare
- Acces la rețeaua de profesioniști implicați în educație antreprenorială.

După conferință veți avea acces la:

- Resurse și ghiduri pentru fondarea unui club de antreprenoriat în liceu
- Acces la concursuri de antreprenoriat, cu companii reale

- Multiple tipuri de resurse educaționale pentru clasă
- Acces la platforma profesioniștilor ca tine
- Pregătire pentru Olimpiada de antreprenoriat (*The Switch*)

Pentru că organizatorii cred că educația antreprenorială predată în școală are nevoie de exemple de succes reale și de încredere, că antreprenoriatul poate fi o opțiune de carieră, toți invitații la conferință sunt antreprenori de vârste diferite, cu abordări complementare, care au avut succes și au eșuat în feluri diferite și vin la conferință tocmai ca să vă inspire și să vă motiveze. Au ales acei oameni de business care, înainte de toate, sunt oameni. Veți descoperi un spectru larg de povești – de la lideri de piață în multiple țări, până la afaceri studențești care schimbă lumea în bine.

Din Agenda evenimentului:

- » *Prezentare studiu cu profesorii de antreprenoriat*
- » *Antreprenori în România: cu ce direcții?*
- » *De ce să educăm tineri antreprenori?*
- » *Ce ar trebui să știe un antreprenor ca să aibă succes?*
- » *Ce-am învățat în 4 ani de facultate de antreprenoriat și ce fac acum cu asta*
- » *Ecosistemul de resurse antreprenoriale The Entrepreneurship Academy*
- » *Cu ce vă putem sprijini*
- » *The Switch - Olimpiada Națională de Antreprenoriat*
- » *Introducere manual (auxiliar) de antreprenoriat & Mighty Networks*
- » *Poster sessions Modele de educație antreprenorială din RO*
- » *Ce înseamnă antreprenoriatul în România*
- » *Workshop-uri paralele:*
 - *Independență Financiară* - Workshop de educație financiară, care se uită dincolo de definiții, sintagme și teorii despre nevoi, dar discută concret despre cum puteți să obțineți bunăstare prin gestionarea cât mai eficientă a bugetului personal. Și cum puteți transmite asta elevilor voștri.
 - *Cum stimulam performanța de echipă la tinerii liceeni?* - Workshop destinat profesorilor care vor să stimuleze lucrul în echipă și performanța, înțelegând ce tipuri de încredere există în echipe, cum pot construi un mecanism în echipe care permite învățarea și adaptarea și care sunt rolurile și perioadele de dezvoltare ale echipelor.
 - *Mentalitate deschisă (SuperTeach)* - Workshop destinat profesorilor care doresc să-și transforme modul de predare și relaționare cu elevii, cu impact pe termen lung asupra motivației acestora pentru învățare.
- » *Antreprenoriat feminin* (online streaming session).

Vă propunem spre reflecție un nou mod de gândire și acțiune practică, pe care l-am numit *modul ecologic*. Invitați la aceste dialoguri sunt profesorii universitari de la Academia de Studii Economice din București: Constantin Popescu (Costică), Alexandru Tașnadi (Sandu), iar „spiritul viu al dialogului”, de la Universitatea Spiru Haret, conf.univ.dr. Miltiade Stanciu (Milti).

Dialoguri economice între generații, despre sănătatea întregului viu comun, învățătură pentru minte, inimă și suflet (III) Pentru un nou model de viață socială planetară

Milti: Dragi prieteni, reluând ideea lui Costică referitoare la forța transformatoare a conștiinței, expusă în episodul anterior, să nu uităm remarcabilul dialog între Ervin Laszlo, Stansilav Groff și Peter Russell despre provocările vremurilor pe care le trăim. El s-a publicat în lucrarea, *Revoluția conștiinței. Noua spiritualitate și transformarea planetară*. La Forumul Economic Mondial de la Davos din anul 2014 discuțiile s-au purtat în jurul temei, *Marea Transformare. Formularea de noi modele*. Ceea ce facem noi aici-pledând pentru modelul ecologic de gândire – merge în această direcție.

Sandu: Așa este dragă Milti, dacă nu ajungem cu observațiile noastre aici să constatăm relațiile cauze-dezechilibre și cu deosebire în mediul creat de om, să gândim un alt model de viață economică, socială și politică înseamnă că nu am făcut mare lucru, am pierdut vremea degeaba! În esență, evidențierea relațiilor cauze-consecințe negative, grave și dramatice, pe termen lung și foarte lung este prima obligație a cunoașterii științifice economice interesată de menținerea sănătății întregului viu comun. A doua are în vedere înlăturarea cauzelor ce le-a generat concomitent cu eliminarea consecințelor negative ce tulbură viața economică și socială, viața indivizilor umani, înscrisă în aspirațiile și așteptările lor, în visele generate de speranță.

Costică: Dragă Sandule, și eu cred că înlăturarea cauzelor ce tulbură homeostazia vieții economice și sociale și, prin aceasta, a consecințelor, este primul front al luptei politico-științifice. Aceasta pentru motivul că dacă nu înlăturăm cauzele consecințelor negative și ne luptăm doar cu combaterea efectelor există riscul ca persistența cauzelor să devină mai activă, mai energică și mai greu de stăpânit, tulburând și mai grav viața ca trăire împreună, în armonie și decență. Este nevoie de o gândire curajoasă, creativă, critică, coerentă și constructivă care pornește numai de la individul uman viu și conștient și care poate să ofere temelia științifică a unui alt model de evoluție a societății umane capabil să asigure armonia aspirațiilor și așteptărilor oamenilor cu exigențele sănătății întregului viu în condițiile impuse de legile planetei Pământ.

Milti: Să spunem dragi profesori că aceste circumstanțe obiectiv-cosmice în care ne aflăm - incertitudinea, limitarea și certitudinea morții individului uman - nu pot fi schimbate. De asemenea, cunoașterea științifică, educația și credința în speranță izvorâte din aceste circumstanțe inevitabile rămân doar la dispoziția omului viu și conștient ca instrumente ale gândirii curajoase, creative, critice, coerente și constructive. Atunci ce putem schimba dragi prieteni?

Sandu: Tot ce ține de folosirea acestei „triade a sensului”- cunoaștere, educație, credința ca speranță - merită toată atenția, deoarece aici găsim cauzele care au folosit știința, educația și credința pe contrasens, adică spre a domina și exploata oamenii, spre a-i pune spre ascultare, spre a le încălca drepturile lor fundamentale la viață decență, la o muncă de tip vocație care să le împlinească viața, spre a folosi cuceririle cunoașterii pentru înarmarea cosmotehnică - nucleară care să supună prin războaie, frică și distrugere toți factorii favorabili vieții.

Costică: Toate acestea au fost și sunt posibile tocmai pentru că „lumea este condusă de minți de mâna a doua”, cum spune un laureat Nobel în medicină, Albert Szent Györgyi, adică de minți umane care au avut în formarea lor ca ființe umane un mare deficit de iubire, de responsabilitate socială și de credință în viața în dumnezeire. Un alt model de așezare a societății omenești pe baza armoniei întregilor vii integrați

presupune că la conducerea societăților umane să ajungă „minți de mâna întâi”, adică oameni iubitori de oameni și adevăr, de naturalitate și frumos, care să facă din exigențele sănătății întregului viu comun expresia și condiția vieții în decență, în armonie și iubire, în demnitate și simplitate.

Milti: Este adevărat că în toate Rapoartele către Clubul de la Roma, începând cu cel din anul 1972, *Limitele creșterii* și terminând cu cel mai recent, publicat în luna septembrie a anului 2022, *Pământul pentru toți. Un ghid de supraviețuire pentru umanitate*, în număr de 54 de rapoarte se spune că actualul model de evoluție a omenirii trebuie regândit în mod curajos și creativ?

Sandu: Așa este, dragă Milti. Mai mult, în raportul din anul 2018 cu titlul, *Treziți-vă. Capitalism pe termen scurt. Populația și distrugerea planetei* este un adevărat „strigăt științific” în această direcție.

Costică: Dragă Sandule, și eu cred că fără o *revoluție a conștiinței omului*, care să folosească roadele științei în armonie cu exigențele „sănătății întregului viu comun”, spunea președintele Havel, în congresul american din anul 1990: Omenirea poate să dispară! La acest salt calitativ-revoluționar se poate ajunge doar prin regândirea curajoasă, critică și creatoare a actualului model educațional în direcția educației în iubire și înțelegere integrală a vieții ca trăire împreună, în armonie și responsabilitate. Fără iubire nu se poate rezolva pe baze sănatoase nicio problemă omenească spunea Jiddu Krishnamurti! Aceasta înseamnă că libertatea ruptă de iubire și responsabilitate se poate transforma în libertatea celui puternic înarmat cosmotehnic care face ce vrea, când vrea și cum vrea, cu întreaga omenire, cum s-a întâmplat și se întâmplă și în prezent! În ultimii 5000 de ani, John Platt, citat de laureatul Nobel în medicină amintit, spunea că pe planeta Pământ nu au fost decât 300 de ani fără războaie! Unele au durat chiar foarte mult, 30 de ani. Dragi prieteni, cititori ai acestui dialog să avem în vedere când interpretăm principiul armoniei cosmice și din perspectiva societății omenești ce se spune și în cel mai recent raport către Clubul de la Roma din acest an, că respectarea exigențelor sănătății întregului viu comun nu este o glumă, o joacă de copii, ci cea mai înaltă libertate a responsabilității noastre în iubire, dacă vrem să supraviețuim, să nu pierim prea devreme, ci la timpul potrivit permis de astrul nostru!

Sandu: Așa este, dragă Costică. Acest raport recent apărut, prin titlul lui: *„Pământul pentru toți. Un ghid de supraviețuire pentru umanitate”* este o alarmă științifică imposibil de ignorat, de ocolit dacă vrem ca generațiile umane să coexiste și să se

succeadă la viață în acest spațiu cosmic oferit gratuit de planeta Pământ. Omenirea are la dispoziție o singură invenție - educația pentru transformarea omului viu în ființă umană simțitoare, responsabilă, iubitoare și conștientă! Din păcate, acest lucru nu s-a întâmplat până în prezent, argumentele arată că toate marile cuceriri ale cunoașterii științifice de care vorbește laureatul Nobel în medicină Albert Szent Györgyi în cartea sa, *Pledoarie pentru viață*, au fost folosite de „mințile de mâna a doua”, în principal spre înarmare cosmotehnică pentru a domina și exploata pe ceilalți! Ori, o *societate care se înarmează folosind cunoașterea științifică cea mai avansată este societatea ce se îndreaptă spre moarte!*

Milti: Dragi profesori, stimați cititori, să înțelegem că omenirea are totuși la dispoziție „arma educației” în iubire și înțelegere integrală a vieții ca trăire împreună, în armonie cu organismul nostru viu și conștient-planeta Pământ. Toate acestea pentru a pune bazele regândirii actualului model ucigător de viață, canceros. Cele 5 C-uri ale gândirii umane sănatoase se află la baza apariției lui *Homo economicus*, adică a omului iubitor de oameni și adevăr, de naturalitate și frumos, care crede că numai în speranță, viitorul nostru poate să vină singur în armonie cu aspirațiile și așteptările generațiilor umane.

Costică: Doar atunci când Calea omenirii va fi *dragostea, dreptatea, demnitatea și simplitatea, cuceririle cunoașterii științifice, roadele educației în iubire și credinței în visul din speranță* vor putea să aducă la conducerea omenirii a minților luminate, sănatoase, iubitoare de oameni și adevăr, de naturalitate și frumos. Iată de ce, dragi prieteni, „principiul armoniei întregilor vii integrați” este expresia și condiția armonizării aspirațiilor și așteptărilor omului Total și tuturor oamenilor cu exigențele sănătății întregului viu, ca spațiu al trăirii și adormirii noastre oferit cu atâta generozitate și iubire de planeta Pământ. Condițiile pe care le exprimă o asemenea generozitate legate de incertitudine, limitare și adormirea la timp a indivizilor umani nu sunt altceva decât semne divine ale înțelepciunii sistemice, dumnezeiești că e nevoie să promovăm modelul educației în iubire, cunoașterii științifice și credinței în visul din speranță, ca elemente definitorii ale spiritului uman sănătos, curat și liber în și din responsabilitate.

Sandu: Cu aceste elemente definitorii pentru înțelegerea primordinalității principiului armoniei întregilor vii integrați și numai pe baza lor putem să înțelegem și să punem în practică celelalte principii derivate cum sunt: *libertatea în și din iubire;*

raționalitatea de sens; câștig-câștig pentru toți participanții la viața socială; competiția omului cu el însuși într-un mediu favorabil cooperării, colaborării și păcii; autogovernării vieții și guvernării societății etc.

Costică: Dragi prieteni, dacă nu înțelegem și nu aplicăm principiul armoniei întregilor vii integrați la construirea mediului creat de om ca societate omenească, mai devreme sau mai târziu ajungem în punctul în care tulburăm echilibrul astrului nostru planetar, singurele care ne garantează înaintarea noastră în cât mai multe văzduhuri, cum spunea Eliade.

Milti: Dragi profesori, nu credeți că ar fi bine să încheiem acest dialog despre principiul călăuzitor al vieții noastre ca trăire împreună și cu viziunea sistemică pe care fizicianul Fritjof Capra o dezvoltă în magnifica sa lucrare, *Momentul adevărului O viziune fascinantă asupra unei noi realități înconjurătoare. O reconciliere a științei cu spiritul uman, pentru un viitor durabil?*

Costică: Având încredere în cuceririle fizicii cuantice și eu cred că trecerea la Era solară de care vorbește Fritjof Capra este soluția integrării, trăirii noastre împreună în exigențele „sănătății întregului viu comun” prin armonizarea întregilor vii integrați folosind tezele flexibilității, pentru toate sistemele naturale și create.

Sandu: Iată ce spune în acest sens, Fritjof Capra: „în conformitate cu această viziune sistemică, o economie, la fel ca orice sistem viu, va fi sănătoasă dacă este într-o stare de echilibru dinamic, caracterizată prin fluctuații continue ale variabilelor sale. Pentru a atinge și a menține un asemenea sistem economic sănătos, este crucial să se conserve flexibilitatea ecologică a mediului nostru natural, precum și să se creeze flexibilitatea socială necesară pentru adaptare la schimbările mediului... în plus, vom avea nevoie de o flexibilitate mult mai mare a ideilor, deoarece modelele economice se schimbă și evoluează continuu, deci nu pot fi descrise adecvat decât într-un cadru conceptual care este el însuși capabil de schimbare și evoluție”. (Capra, 2004, p.499).

Costică: Principiul „armoniei întregilor vii integrați” conține în substanța sa flexibilitatea variabilelor mediului creat de om în limitele impuse de exigențele echilibrului dinamice, de nevoile de adaptare, coerentă și rezonanță la flexibilitatea ecologică a planetei Pământ.

Milti: Iată de ce, dragi prieteni, primordialitatea acestui principiu în viața noastră cea de toate zilele nu este o chestiune de vreme sau nu vrem, ci este o cerință crucială a menținerii și continuării vieții umane în această parte de microcosmos care ne oferă gratuit cele necesare supraviețuirii noastre. Important este să punem în slujba acestei vieți singura invenție a omenirii: educația pentru a transforma din interior ființa umană, de acolo de unde se formează paradigmele prin care ne raportăm la univers, înțelegem viața ca trăire împreună și acționăm în spiritul acestor exigențe imposibil de schimbat pentru a nu pieri prea devreme. Sperăm ca în dialogul nostru referitor la celelalte principii derivate să evidențiem importanța lor, interacțiunile în care se manifestă, dar și înțelepciunea de a le privi numai și numai subordonate principiului călăuzitor al armoniei întregilor vii integrați.

Stimați profesori, și în numele cititorilor noștri, vă mulțumesc și pentru acest dialog al nostru și vă lansez invitația de a-l continua! La bună (re)citire!

Breaza și București,
31 octombrie și 2 noiembrie 2022

VITRALII

VITRALII

Tutankhamonis

Marele Scrib privește îngândurat lanurile unduitoare de papirus de pe malul Nilului. Seceta le-a cam rărit și nu știe de unde va scoate atâtea foi pe care să scrie mărețele gânduri ale faraonului. Pe

deasupra, stăpânului său îi mai încolțise în mintea fără îndoială înțeleaptă un gând: educarea temeinică a tuturor supușilor, fie ei de rang înalt sau sclavi. Egiptul educat. La început, ideea i se păruse năstrușnică, ba chiar se temuse un pic pentru viața sa, fiindcă educarea prostimii nu părea un plan prea ușor de dus la îndeplinire, bașca nenumăratele complicații care se puteau ivi dând lustru unor minți nevolnice, nedepriște cu strălucirea atotștiutoare a unui fiu de zeu. Pe urmă însă îi venise inima la loc: Înălțimea Sa era un om chibzuit, cumpăna mult înainte de a trece la fapte, ba chiar uneori nu mai trecea deloc și totul rămânea doar la stadiul de eboșă sau se înfăptuia pas cu pas, cătinel, de obicei pe sfert sau cel mult pe jumătate. Tot ce spune faraonul trebuie însă consemnat de el, sluga nevolnică, în suluri de papirus parfumat, pentru ca viitorul să știe cine a fost marele cărmuitor. Oftând, scribul își scutură tunica de praf și porni în căutarea stăpânului său. Știa că îl va găsi printre piramide, îi plăceau la nebunie și nu rata nicio ocazie să se plimbe cu mâinile la spate printre ele, de multe ori neglijând din acest motiv treburile statului. De data aceasta, îl găsi pe malul Mării Roșii, alintându-se pe nisipul fierbinte, în plin soare. Lipsit de griji, puțin cam absent, dar foarte, foarte fericit.

- Ce faci, Înălțimea Ta? se încumetă el, cu capul plecat.
- A, tu erai, îi răspunse ronțâind o curmală. Mă gândeam la sulțele alea aurite, ultraperformante, primite din țara de dincolo de Coloanele lui Hercule. N-au fost cam scumpe? Și parcă nici n-ar fi noi.
- Nu, nu sunt noi, Mărite, dar trebuia să le luăm, ca să nu ne iasă vorbe că suntem strănși la pungă. Eu venisem să vă spun că vă așteaptă înălții soli de peste mări, adunați în Sala cea Mare, ca să vorbiți despre seceta asta care nu se mai termină, despre interzicerea iluminatului cu torțe și despre reducerea efectivelor de vaci sacre.
- Mda... Bine, bine, o să mă duc, deși n-am niciun chef. Auzi, dar ce mai știi de fata cu părul roșu, feniciană aceea puțin cam grasuță? Pe Amun-Ra, tare simpatică este!
- Cea despre care îmi vorbești e din Assiria. Roșcata e gepidă, Soarele Meu.
- Da, da, ai dreptate, că vorbea nemțește. La asta mă pricep un pic. Cam sălbatică, dar cu puțină caznă scoatem ceva din ea.

La un semn al Marelui Scrib, un slujbaş se grăbi să aducă trăsura. Faraonul își aruncă nervos mantia pe spetează și se ridică alene. Nici unul dintre cei aflați în slujba sa nu înțelegea cât de mult îl scoate din sărite faptul că era nevoit să-și țină hainele în mână. Poeții și cântăreții de curte, cu toții cam moleșiți de atâta stat cu ochii în soare, începură să înalțe ode și cântece de slavă. Of, ce plictiseală! gândi în sinea sa regele-regilor. Și soarele ăsta atât de fierbinte îi stricase machiajul, iar acum toată lumea, inclusiv trimișii din străinătate îi vor vedea adevăratul chip. Le va spune câteva vorbe, va fi politicos, se va preface preocupat și binevoitor, pe scurt, va ieși basma curată și de această dată. Of, de s-ar termina mai repede! În camera secretă îl aștepta un trimis al regelui Țării Înghețate ca să îi vorbească despre o nouă distracție la modă în ținuturile de la miazănoapte. Cică îți pui în picioare niște tâlpi lungi și lustruite din lemn și te dai pe gheață, la vale, cu ele. Ce idei le mai vin unora... Gândindu-se cum va face, prin puterea sa de zeu, să aducă frigul peste înșorita țară a Egiptului, intră zâmbind amabil în sala ticsită de oaspeți. Începu să vorbească rar, socotit, așa cum îl știau cu toții. Nu avea de ce să se grăbească.

Dragoș CIOCĂZAN

VALORI ROMÂNEȘTI

Tache BRUMĂRESCU

– inventatorul aeroplanului cu decolare verticală

Dumitru Brumărescu s-a născut în 1872 la Vălenii de Munte, județul Prahova. Cunoscut apropiatilor drept Tache Brumărescu, a lăsat în urma sa 128 de brevete de invenții, multe dintre ele excepționale prin modul de realizare. A fost recunoscut la vremea aceea nu numai ca un inventator prolific, dar și ca un bun pilot, apreciat la nivel mondial. Pasiunea pentru tehnică a avut-o din copilărie, iar în tinerețe a început să cioplească în lemn și să-și vândă produsele. Drept urmare a acestei pasiuni pentru lemn, a înființat și a condus, în 1903, „prima școală din România pentru fabricarea de jucării mecanice din lemn”, iar în 1908 Brumărescu a inventat, construit și utilizat un dispozitiv mecanic de pirogravură pe suprafețe curbe. A fost susținut, apreciat și încurajat de C.I. Istrati și chiar de Spiru Haret.

Între 1904 și 1906 participă la expozițiile generale ale României, unde obține medaliile de Argint și de Aur pentru un aeroplan original, cu decolare verticală, primul avion de acest gen pe care de altfel l-a și brevetat sub nr. 02218, în noiembrie 1909, la București. Aeroplanul său utiliza trei elice (este primul avion de acest gen din lume), dintre care una era propulsivă, iar celelalte două tractive. Macheta avionului său a fost expusă la „Salonul aeronautic de la Paris” din 1910, alături de avionul cu reacție al lui Henri Coandă. Acest aparat avea profundorul în față, elicele în centrul aparatului, iar elicele accesorii erau destinate ridicării aparatului. După expoziția de la Paris din 1910, Brumărescu hotărăște să rămână în capitala Franței pentru a-și îmbunătăți cunoștințele, timp în care a obținut și brevetul de pilot la Juvisy. Cu banii strănși în țară, reușește să-și cumpere un motor de aviație Gnome 50 CP pentru a-și construi și experimenta avionul dorit. În 1911 revine în România și face tot posibilul să-și încerce și să-și perfecționeze avionul. Merge pe câmpul de la Cotroceni unde reușește să ridice avionul în aer și parcurge o distanță de câțiva km. Lipsa de experiență în pilotaj face ca Brumărescu să piardă controlul avionului care cade și se avariază în urma contactului cu solul. Accidentul nu a fost unul ușor, dar, din fericire, inventatorul a scăpat cu viață. Brumărescu nu a mai reușit să repare avionul din lipsă de fonduri, iar acesta a fost depozitat în hangarul de bălăne al secției de aerostație București-Cotroceni. În 1912, Tache Brumărescu participă la concursul organizat de Guvernul francez „pentru inventarea unui mijloc adecvat și eficient de salvare a echipajelor submarinelor în caz de accident.” Pentru a putea participa la concurs și pentru a putea construi noua sa invenție, Brumărescu vinde motorul Gnome și reușește astfel să proiecteze un aparat inedit, pe care l-a denumit „Salvator pentru submarine Brumărescu”. Invenția a fost brevetată în Franța în septembrie 1911. Era vorba de o

„cabină metalică cu pereți înalți, complet acoperită, fixată pe puntea superioară a submarinului, care permite salvarea echipajului în cazul în care un submarin eșua.” Invenția nu a fost premiată, dar a fost apreciată și comentată pozitiv de revista „La nature” în numărul din 1913. După Primul Război Mondial, Ministerul Lucrărilor Publice din Franța a scos la concurs „realizarea unui dispozitiv de tip cuplaj automat pentru vagoanele de cale ferată, care să fie capabil să elimine accidentele care se petreceau în timpul formării garniturilor de tren.” Brumărescu a participat și el cu o propunere care s-a aflat printre cele 7 selectate de comisie din cele 450 propuse, dar nu a avut nici o șansă, deoarece lada cu dispozitivul-machetă propus a fost uitată în vama portului Marsilia, autorul neavând bani pentru a-și însoți și susține propunerea în Franța.

Inventatorul continuă să-și pună în aplicație ideile și coneepte, proiectează și construiește o mașină „curățitoare mecanică pentru bălți și capabilă să taie automat stuf.” Prototipul a fost testat pe Lacul Greaca. După aproape o jumătate de secol, ideea și soluțiile date de Brumărescu au fost preluate și perfecționate de cercetătorii de la stațiunea Maliuc, din județul Tulcea. Este recunoscut și pentru aportul său în cercetarea și realizarea saniei-automobil, diferită de cea concepută de Henri Coandă și inventată anterior saniei-rachetă construită de Max Valier în 1929. A mai conceput un dispozitiv mecanic pentru topit zăpada de pe străzi, o cutie-agregat de alarmă, o sonerie fără curent electric și chiar o mapă de birou care se deschide automat la fila dorită.

Dumitru-Tache Brumărescu s-a stins din viață în anul 1937 la București, lăsând în urma sa peste 150 de invenții.

Surse: wikipedia.org; cunoastelumea.ro; inginerie.aero; romaniamagnifica.ro; M. Ștefan, Edmond Nicolau: *Scurtă istorie a creației științifice și tehnice românești*, Editura Albatros, București 1981

George V. GRIGORE

Invitații în lumea artelor plastice

Maria VLADU
- un pictor român
se afirmă în Spania

Am avut marea bucurie să scriu în urmă cu mai mult timp despre pictura aparte semnată de Maria Vladu, un român trăitor în Spania. Acum, revenim cu plăcere în universul său creator, pentru a sublinia noi și noi dimensiuni ale sale. Una este evoluția deosebită la o competiție dedicată picturii rapide. Da, este și așa ceva pe lumea asta. Iar apoi, despre propria galerie de artă și despre vestimentația pe care o pictează.

Accept, cu drag, de fiecare dată, invitația dumneavoastră. Mă simt onorată, răsfățată chiar, că cineva, la 3.500 km de țara mea, îmi urmărește activitatea. Pictura este și va rămâne o parte importantă din viața mea. Prin urmare, dedic acestei pasiuni arzătoare o mare parte din timpul meu liber. Că de fiecare dată, vreau să mă prezint, pentru cei care nu mă cunosc. Mă numesc Maria Vladu, sunt olteancă. Un om care nu a uitat de unde a plecat. Pictez cu drag locuri din satul natal Câmpeni, județul Dolj. Apoi le arăt, cu mândrie, fie spaniolilor, fie turiștilor din alte țări, care în vizitează expozițiile. Am 49 de ani, sunt mamă și de puțin timp sunt bunica unei nepoțele minunate. Se numește Sofia Ștefania. Evident, o ador.

Felicitări pentru familia dumneavoastră! Cum a fost la concursul de pictură rapidă?

Cu puțin timp în urmă am participat la un interesat concurs de pictură rapidă. El a fost organizat de Primăria și Casa de cultură din orașul Roquetas de Mar, provincia

spaniolă Almeria, din Andaluzia. Am participat, în total, 38 de pictori din diferite orașe din Spania. Tema concursului a fost un obiectiv turistic din zona noastră.

Cum a fost evenimentul pentru dumneavoastră?

Pentru mine a fost și va rămâne o experiență unică prin faptul că am avut onoarea să particip alături de 37 de pictori. Unii aveau o experiență de 40 de ani de pictură, sunt artiști care participă de 17 ani la acest concurs. Personal voi participa cu plăcere și anul viitor dacă voi fi selectată. Pentru tabloul meu, am ales ca subiect o fântână arteziană, care se află la 100 de metri de casa mea.

Ce tehnică ați folosit?

Am folosit o tehnică mixta. Am pictat în ulei.

Cât timp ați avut la dispoziție?

Dimineață la ora 8 ne-am prezentat cu pânze de diferite dimensiuni, între 50/50 cm. și 110/160 cm. Au fost ștampilate, apoi am primit un număr de ordine și am plecat să pictăm pe stradă. La ora 17,00, am revenit; am fost așteptați cu mâncare, sucuri, fructe, cafea și multe prăjituri. Apoi au venit criticii de artă, jurnaliștii și foarte mulți privitori, toți iubitori ai artelor vizuale. Fiecare a avut posibilitatea să facă vizibile frumosul și pasiunea sufletului său. Pentru mine va rămâne o experiență unică. Am fost bucurioasă și surprinsă de prezența unei familii de fotografi din România, Monica și Ionuț. Au venit la prima oră să fie alături de mine și m-au fotografiat. Le mulțumesc frumos!

Ce noutăți mai aveți?

Pentru finalul acestui an, îmi voi deschide propriul studio de pictură, în care voi investi timp, pasiune și multă dragoste.

Vă dorim mult succes! Am redescoperit un pictor de valoare. Îi dorim sănătate doamnei Maria Vladu, întregii sale familii, prietenilor artelor, onorabililor cititori.

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com>

CETĂȚEAN EUROPEAN

Reprezentanța UE în România informează:

Politica UE în domeniul concurenței

• Sondajele *Eurobarometru* arată că există o susținere puternică în rândul cetățenilor și al întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), atât pentru politica în domeniul concurenței, cât și pentru asigurarea respectării acesteia.

Conform sondajelor *Eurobarometru* publicate pe 25 octombrie, românii sprijină principalele obiective ale politicii în domeniul concurenței, recunoscând contribuția importantă a acesteia la economia europeană. În special, respondenții au confirmat că, în opinia lor, politica în domeniul concurenței: • încurajează **inovarea** (81 % dintre cetățenii români și 94 % dintre IMM); • permite practicarea unor **prețuri mai abordabile** (77 % dintre cetățenii români și 85 % dintre IMM) și oferă o **gamă mai largă de opțiuni** (86 % dintre cetățenii români și 95 % dintre IMM); • ajută **întreprinderile din UE să devină mai competitive pe piețele mondiale** (75 % dintre cetățenii români și 73 % dintre IMM).

Majoritatea cetățenilor români și a IMM din România care au participat la sondaj sprijină cu fermitate diferite măsuri de îmbunătățire în continuare a concurenței. Conform acestora, concurența are un rol esențial în a împiedica actorii din toate sectoarele de piață să abuzeze de puterea lor de piață (87 % dintre cetățeni și 83 % IMM) și în a combate cartelurile (81 % dintre cetățeni și 77% IMM). 75 % dintre cetățeni și 81 % dintre IMM consideră că este important să se prevină fuziunile și achizițiile care reduc concurența. În cele din urmă, românii consideră că este important să li se retragă avantajele concurenților subvenționați de guvernele din afara UE (68 % dintre cetățeni și 76 % dintre IMM) și de guvernele din UE (69 % dintre cetățeni și 75 % dintre IMM).

În ceea ce privește respondenții europeni, majoritatea recunosc că politica în domeniul concurenței și asigurarea respectării sale sunt un instrument-cheie pentru a face față provocărilor viitoare. De exemplu, 66 % dintre IMM sunt de acord că reglementările, cum ar fi **Actul legislativ privind piețele digitale**, pot reprezenta o **soluție** eficace pe piețele cu probleme sistemice. În ceea ce privește realizarea priorităților de politică ale Comisiei, majoritatea cetățenilor consideră că concurența încurajează **transformarea digitală** a economiei și a societății (73 %), precum și oferta unor **bunuri și servicii care să fie mai ecologice** pe piața unică a UE (54 %).

În ceea ce privește cetățenii, peste 50 % (54 %) s-au confruntat cu probleme cauzate de lipsa concurenței, cum ar fi prețuri mai mari, o gamă mai restrânsă de opțiuni sau o calitate mai scăzută. Atunci când au fost întrebați care sunt domeniile în care, după părerea lor, asigurarea respectării normelor în materie de concurență ar trebui să joace un rol și mai important, cetățenii și-au exprimat îngrijorarea cu privire la lipsa concurenței în sectorul **energetic** (27 %), urmat de sectorul comerțului cu amănuntul de produse alimentare (20 %).

Atunci când au fost întrebați cu privire la dificultățile legate de concurență cu care s-au confruntat, IMM-urile au menționat prețurile ridicate (57 %), precum și capacitatea furnizorilor și a cumpărătorilor care dețin o pondere importantă de a impune condiții inechitabile (cu care s-au confruntat 57 % și, respectiv, 42 % dintre respondenți). În ceea ce privește anumite sectoare specifice, IMM și-au exprimat opinia că o concurență mai puternică în ceea ce privește furnizarea de **materii prime** (12 % dintre IMM), precum și în ceea ce privește furnizarea de energie (8 % dintre IMM) și utilizarea platformelor digitale pentru a ajunge la clienți (8 % dintre IMM) ar fi esențială.

Cetățenii și IMM europene se informează cu privire la asigurarea respectării normelor în materie de concurență în principal prin intermediul **ziarelor (inclusiv online)** (52 % dintre cetățeni și 51 % dintre IMM) și **al televiziunii** (48 % dintre cetățeni și 41 % dintre IMM). Cu toate acestea, **platformele de comunicare socială** s-au dovedit a fi o sursă din ce în ce mai relevantă de informații pentru cetățeni cu privire la concurență (de la 24 % în 2019 la 39 % în 2022), precum și pentru IMM (37 % în 2022).

Orientările în materie de etică privind utilizarea inteligenței artificiale (IA) și a datelor în procesul de predare și învățare pentru cadrele didactice.

Orientările se referă la modalitățile de utilizare a IA în școli, pentru a sprijini atât cadrele didactice și elevii în procesul de predare și învățare, cât și activitățile administrative din cadrul structurilor de învățământ. Orientările fac parte din Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) și au fost elaborate de un grup de experți al Comisiei special creat, care a reunit o gamă largă de practicieni din domeniul educației și al formării, din mediul academic, din sectorul privat și din organizații internaționale.

Având în vedere că sistemele de IA evoluează în mod constant, iar utilizarea datelor se intensifică, este necesar să se dezvolte o mai bună înțelegere a impactului acestora, inclusiv asupra educației și formării. În condițiile unei prezențe tot mai extinse a IA, cadrele didactice și elevii trebuie să aibă o înțelegere de bază a IA și a utilizării datelor pentru a putea folosi în mod pozitiv, critic și etic această tehnologie și pentru a-i exploata pe deplin potențialul.

Orientările vor ajuta cadrele didactice din învățământul primar și secundar, indiferent de experiența lor în educația digitală. Obiectivul urmărit este clarificarea anumitor concepții greșite populare și larg răspândite despre IA, care ar putea cauza confuzie sau anxietate cu privire la utilizarea sa, în special în educație. Sunt abordate inclusiv

considerente și cerințe etice, prin sfaturi practice oferite cadrelor didactice și directorilor unităților de învățământ cu privire la modul de planificare a unei utilizări eficiente a IA și a datelor în școli. De exemplu, orientările oferă consiliere cu privire la modul de utilizare a tehnologiilor pentru a adapta procesul de predare la capacitatea fiecărui cursant sau la modul de pregătire a intervențiilor individualizate pentru elevii cu nevoi speciale. În fine, orientările reprezintă o bază solidă pentru a aborda competențele emergente pentru o utilizare etică a IA și a datelor în rândul cadrelor didactice și al educatorilor și propun modalități de sensibilizare și dialog cu comunitatea.

Promovarea excelenței și a încrederii în inteligența artificială este o prioritate-cheie a Comisiei, care, în aprilie 2021, a propus primul cadru juridic privind IA (*Legea privind IA*). Aceasta urmează o abordare bazată pe riscuri și impune, printre altele, obligații stricte pentru sistemele de IA utilizate în educație sau în formarea profesională, care pot determina accesul la educație și parcursul profesional al unei persoane (de exemplu, notarea examenelor). Orientările publicate vin în completarea activității Comisiei privind IA și a eforturilor acesteia de a promova IA și datele în educație și formare prin intermediul programului *Erasmus+*, al *Corpului european de solidaritate* și al *eTwinning*.

Programul anual de lucru *Erasmus+* pentru 2023 va oferi finanțare pentru proiecte de mare anvergură orientate spre viitor, cu o prioritate digitală. Comisia va publica, de asemenea, o serie de articole privind IA în educație și va organiza un curs online pentru profesori pe această temă pe platforma europeană pentru educația școlară (ESEP).

Ca parte a propunerii sale de a desemna anul 2023 drept *Anul european al competențelor*, Comisia va promova învățarea pe tot parcursul vieții prin investiții în formare și perfecționare. Unul dintre obiective va fi totodată acela de a corela mai bine aspirațiile și competențele oamenilor cu oportunitățile de pe piața forței de muncă, inclusiv pentru tranziția digitală.

Combaterea spălării banilor

• Comisia Europeană a adoptat Raportul privind evaluarea supranațională a riscurilor (SNRA), un instrument menit să ajute statele membre să identifice și să abordeze riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

Deși majoritatea recomandărilor formulate ca rezultat al evaluărilor anterioare (ultimul astfel de raport datează din 2019) au fost deja puse în aplicare, raportul subliniază faptul că deficiențele în ceea ce privește identificarea beneficiarilor reali continuă să reprezinte o amenințare considerabilă la adresa sistemului financiar, deoarece anonimatul rămâne o vulnerabilitate critică pentru toate sectoarele și activitățile.

De asemenea, raportul recalculează nivelurile de risc din anumite domenii în care au fost identificate modificări începând din 2019, cum ar fi criptoactivele și jocurile de noroc online, unde riscurile sunt în prezent mai mari. Comisia își menține angajamentul de a proteja cetățenii și sistemul financiar ale UE împotriva spălării banilor și a finanțării terorismului.

Normele recente privind combaterea spălării banilor propuse în pachetul legislativ din 2021 vizează îmbunătățirea detectării tranzacțiilor și activităților suspecte și eliminarea lacunelor utilizate de infractori pentru a spăla veniturile ilicite sau pentru a finanța activități teroriste prin intermediul sistemului financiar. Raportul de astăzi recunoaște importanța acestui pachet, care se discută în prezent în Parlamentul European și în Consiliu.

NextGenerationEU

Prima plată către România în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR)

• Suma plătită, în valoare de 2,6 miliarde EUR (1,8 miliarde EUR sub formă de granturi și 0,8 miliarde EUR sub formă de împrumuturi - fără prefinanțare) a fost posibilă prin îndeplinirea de către România a celor 14 obiective de etapă aferente tranșei. Acestea acoperă mai multe reforme care contribuie la tranziția digitală, precum și reforme în domeniile mobilității sustenabile, decarbonizării, auditului și controlului, educației și sănătății, precum și etapele preliminare ale reformei fiscale și ale reformei pensiilor. Sunt incluse, de asemenea, măsuri de sprijinire a întreprinderilor și de asigurare a unei guvernante și a țării.

La fel ca în cazul tuturor statelor membre, plățile efectuate în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR) - instrumentul-cheie al *NextGenerationEU* - au la bază performanțele și depind de implementarea de către România a investițiilor și a reformelor prezentate în planul său de redresare și reziliență, PNRR.

Vehicule cu emisii 0

• primul acord bazat pe pachetul legislativ *Pregătiți pentru 55* va pune capăt vânzării de autovehicule noi cu emisii de CO2 în Europa până în 2035

Ca pas intermediar în direcția obiectivului „emisii zero”, noile standarde în materie de CO2 vor impune totodată o scădere a nivelului mediu al emisiilor produse de autoturismele noi de 55% până în 2030, iar pentru camionete de 50% până în 2030. Acest acord marchează primul pas în adoptarea propunerilor legislative din cadrul pachetului *Pregătiți pentru 55*, prezentate de Comisie în iulie 2021, și demonstrează, în perspectiva COP27, implementarea de către UE la nivel intern a angajamentelor sale internaționale în domeniul climei. Acest semnal clar transmis producătorilor și cetățenilor va accelera producția și comercializarea de vehicule cu emisii reduse și cu emisii zero și va plasa transportul rutier pe o traiectorie fermă în direcția neutralității climatice până în 2050. Noua legislație va permite sistemului de transport din UE să devină mai sustenabil, va asigura o mai bună calitate a aerului pentru europeni și va marca un pas important în implementarea *Pactului verde european*. Ea demonstrează clar angajamentul UE de a-și atinge obiectivele climatice și arată că războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei nu ne încetinește tranziția către energia curată, ci, dimpotrivă, ne impulsionează eforturile și ne accelerează progresele către îndeplinirea obiectivului de a deveni până în 2050 primul continent din lume neutru din punct de vedere climatic.

La 31 mai 2022, România a transmis Comisiei o cerere de plată bazată pe îndeplinirea celor 14 obiective de etapă stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului pentru prima tranșă. La 15 septembrie 2022, Comisia a aprobat o evaluare preliminară pozitivă a cererii de plată a României. Avizul favorabil al Comitetului economic și financiar privind cererea de plată a pregătit terenul pentru adoptarea de către Comisie a unei decizii finale privind plata fondurilor.

Planul general de redresare și reziliență al României va fi finanțat cu 12,1 miliarde EUR sub formă de granturi și 14,9 miliarde EUR sub formă de împrumuturi. Cuantumul plăților efectuate către statele membre sunt publicate în *Tabloul de bord* privind redresarea și reziliența, care prezintă progresele înregistrate în implementarea Mecanismului de Redresare și Reziliență în ansamblu și a planurilor individuale de redresare și reziliență.

Spre centrul pământului

Peștera Moanei

– altar al zeilor întunericului de acum 4000 de ani

George V. GRIGORE

Poate ca și Țara Luanei (jud. Buzău), această denumire de Peștera Moanei ne transportă cu gândul la un tărâm ireal și, ca dovadă a legăturii cu o altă lume, aici s-au descoperit artefacte vechi de 4.000 de ani aparținând culturii Coțofeni.

Situată în versantul drept al Văii Luncilor din bazinul mijlociu al Văii Mișidului, Peștera Moanei a fost cunoscută și cercetată până la prima strămoare încă din primele decenii ale secolului XX. În anul 1961, ea a fost explorată și cartată până la a doua strămoare, de către I. Viehmann, T. Rusu și Maria Alb, planul său fiind publicat, sub semnătura lui I. Viehmann, în lucrarea „Peșteri din România”. În anul 1975, T. Rusu stabilește originea apelor din peșteră și, împreună cu I. Viehmann și Maria Alb, întreprind o ridicare topografică a zonei carstice dintre Ponorul Văii Macră și Valea Luncilor și se cartează „Peștera lui Cotună”, care face parte din același sistem carstic. În anul 1977, membrii Clubului Speologic „Z” din Oradea au forțat înaintarea și, trecând de a doua strămoare, au descoperit și cartat noi galerii subterane ridicând lungimea peșterii la 1.170 m. În 1980, D. Borodan, de la C.S. „Z” Oradea, a descoperit, pe o prispă aflată în peretele stâng la 70 m de la intrare și la o înălțime de 9 m, patru vase de tipul carafelor-amforă (două mari, din care una întreagă, de 60 cm înălțime, și două mici), aparținând culturii Coțofeni (2000 ani î.Hr.). Acestea reprezentau, posibil, o depunere ritualică, o ofrandă oferită „Zeilor întunericului” de pe „Celălalt Tărâm”. O asemenea credință este posibil să fi existat. La momentul descoperirii, Vasul I era culcat pe orizontală, cu spărtura în sus. Gura vasului II era blocată într-o fisură, care a împiedicat căderea acestuia pe podea; restul vasului a căzut, probabil, prin fisură, excepție făcând doar un fragment ce făcea parte din corp. Despre căniță nu se precizează nimic în procesul verbal întocmit de către descoperitor, și nici nu apare în pozele făcute „in situ”. Descrierea materialului arheologic: „I. Uclior de mari dimensiuni, confecționat din pastă semifină, având ca degresant nisip granulat semifin, culoarea recipientului fiind cenușie deschisă. Forma vasului este de amforă cu pereți arcuți și fund îngust. Buza vasului este puternic evazată, gâtul este arcuit, iar toarta este lucrată în bandă lată. Ornamentarea a fost realizată prin incizie și aplicare, prin incizie au fost realizate benzi dispuse vertical pe corpul vasului, benzile fiind umplute cu linii incizate oblic. Partea superioară a buzei este ornamentată cu un șir de impresiuni dispuse paralel. Tot prin incizie a fost ornamentată și suprafața exterioară a torții, obținându-se astfel un ornament în rețea, iar prin aplicare au fost obținute trei brăuri alveolare. Dimensiuni: H: 60 cm; diam. maxim: 46 cm; diam. fund: 16 cm; diam. gurii: 21 cm. II. Vas amforă, confecționat din pastă semifină de culoare cărămizie. Forma recipientului este de amforă, având fundul drept și îngust. Corpul este puternic bombat cu pereții rotunjiți, având gâtul tronconic, aproape drept, buza fiind puternic evazată. Ornamentarea a fost realizată exclusiv prin tehnica inciziei, pe corp au fost executate benzi dispuse vertical, realizate din linii incizate dispuse paralel. În zona îmbinării gâtului cu corpul vasului au fost incizate benzi dispuse orizontal, paralele, realizate din linii incizate. Marginea buzei este și ea ornamentată cu impresiuni paralele, pe suprafața interioară aparând două benzi obținute în aceeași tehnică. Dimensiuni: H: 57 cm; diam. maxim: 45 cm; diam. fund: 13,5 cm; diam. gurii: 23 cm. III. Fragment de cană, din care se păstrează doar corpul, lipsind partea superioară, la fel ca și toarta. Forma recipientului este de căniță cu fund rotunjit, corp globular și toartă supraînălțată. Cana a fost confecționată din pastă semifină, folosindu-se ca degresant nisip semifin. Corpul este ornamentat prin incizie cu șiruri de împunsături succesive, dispuse în linii care se unesc în partea inferioară a recipientului, fiind obținute triunghiuri orientate cu vârful în jos. Zona bazei gâtului a fost ornamentată cu un șir de impresiuni dispuse în bandă. Dimensiuni: H: 10,5 cm; diam. maxim: 17 cm; diam. fund: 4 cm; diam. gurii: 7,5 cm. Menționăm ca la aceasta din urmă piesă îi lipsește partea superioară respectiv gâtul și toarta.”

Vasele care fac obiectul acestui studiu se încadrează în categoria descoperirilor inedite, nu atât prin forme sau ornamentare, cât mai ales prin contextul descoperirii. Cercetările efectuate până în prezent au oferit prea puține date despre depunerile rituale din peșteri în mediul Coțofeni. Până în prezent nu se cunosc analogiile acestui tip de descoperire, cea mai interesantă

Vase preistorice descoperite în peșteri – Muzeul Țării Crișurilor din Oradea

Surse: bihorinimagini.ro; padureacraiului.ro; wikipedia.org; speologie.org; master-adventure.ro; travelbihor.ro; salvamontbihor.ro; clubapusen.ro; Rusu Teodor – „Pe urmele apelor subterane. Carstul din Munții Pădurea Craiului”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1988.

descoperire speo-arheologică de până acum în cadrul culturii este cea din Peștera Igrita 10, dar rolul descoperirii este funerar și nu votiv. Este interesant de amintit faptul că în peșteri apar descoperiri Coțofeni destul de frecvente, practic, în aproape toate peșterile mai ușor accesibile omului din zona Șuncuiuș, există materiale aparținând acestei culturi. Descoperirile din Peștera Moanei se pot lega în acest context de cele din Peștera Izbândiș. În această peșteră greu accesibilă au fost descoperite fragmentele unei amfore și alte câteva fragmente ceramice răspândite între bolovanii primei săli. Este greu de precizat care anume a fost ritualul unor astfel de depuneri în peșteri. Dacă analizăm cu atenție descoperirile din peștera Izbândiș în conexiune cu cele din Peștera Moanei, constatăm că avem de-a face cu depuneri situate în cavități greu accesibile (peștera Izbândiș) sau deloc accesibile fără amenajări speciale (Peștera Moanei). Efortul depus de purtătorii culturii Coțofeni în amenajarea unor căi de acces în aceste locuri este un argument în plus în a demonstra faptul că aceste depuneri au un caracter cultic. Ca analogie pentru acest tip de depunere poate fi citată descoperirea unui vas din Peștera Meziad, dar care se datează în bronzul timpuriu, fiind caracteristică pentru olăria grupului cultural Roșia. Pe de altă parte, categoriile de materiale depuse, respectiv, ceramica, aparțin unor specii destinate mai ales păstrării sau depozitării proviziilor. Elementul comun al celor două descoperiri este apariția amforelor în contextul acestor depuneri. Situația fericită este că într-un caz apar și piese întregi, ceea ce se întâmplă foarte rar. De asemenea, un alt element comun este faptul că ambele descoperiri sunt situate în locuri greu accesibile în condiții normale. În prezent, vasele descoperite în Peștera Moanei se află expuse la Muzeul Țării Crișurilor din Oradea.

În Peștera Moanei s-a explorat, dincolo de acea prispă unde au fost aflate artefactele, o galerie superioară de 62 m lungime, ceea ce face ca, în prezent, Peștera Moanei să aibă o lungime totală de 1.232 m.. Peștera Moanei reprezintă cel de al doilea nivel, temporar-activ, al sistemului carstic generat de apele din Valea Macră. Ea este formată dintr-o galerie ce răzbate la suprafață prin două intrări, suspendate cu 20 m și, respectiv, 23 m deasupra albiei Văii Luncilor. După unirea acestora se desfășoară un cavernament destul de spațios (120 m X 5 - 10 m X 12 - 15 m), lipsit de formațiuni stalagmitice, dezvoltat în lungul unei diaclaze foarte evidente. Curând după joncțiunea celor două intrări se găsește o treaptă pozitivă, formată dintr-o crustă stalagmitică, peste care se revărsă apele, la viituri, din perete în perete. După 120 m de la intrare, galeria lasă impresia că se termină cu un sifon, deasupra căruia se dezvoltă o scurgere parietală. În realitate, ea continuă cu o galerie aproape orizontală, cu desfășurare meandrată, în tavanul căreia se înscriu numeroase cupole de coroziune, iar în podea se dezvoltă o succesiune de gururi adânci, pline cu apă stagnantă în perioadele de secetă sau traversate de un puternic curs de apă în perioadele de viitură. Amonte de acest tronson, peștera se înalță până la 10 m și prezintă câteva plaje de nisip, cascade, lacuri subterane și un sifon, ușor de depășit prin intermediul unei galerii superioare. În continuare, se ajunge într-o zonă cu prăbușiri și câteva ramificații concreționate, după care urmează o cascadă de 3 m dincolo de care se desfășoară o galerie ascendentă ce lasă impresia, din nou, că peștera se înfundă cu depozite aluvionare. Sectorul dinspre amonte al peșterii se desfășoară aproximativ rectiliniu, pe direcția de la nord-vest spre sud-est, și prezintă mai multe strămtori, câteva cascade și sifoane ce pot fi depășite prin scurte galerii superioare. La circa 490 m de la intrare se ajunge la prima bifurcație mai importantă din tot traseul parcurs până aici: direct înainte se dezvoltă o galerie destul de îngustă, ce se termină după 117 m, cu un spațiu ceva mai larg ce se închide cu prăbușiri și depozite de colmatare, iar pe dreapta se desfășoară o galerie din ce în ce mai largă, de 141 m lungime, ce pătrunde într-o sală de mari dimensiuni (50 x 20 x 20 m), bogat concreționată, închisă cu dărâmturi și depozite de colmatare. Peștera Moanei, care face parte dintr-un sistem carstic bine definit, a fost săpată de apele ce se pierd prin Ponorul Văii Macră și, probabil, de cele captate în subteran prin Ponorul de sub Stanul Ciuții. Portalul său stă ca un adevărat străjer dintre întuneric și lumină, o graniță dintre două tărâmuri cu zei diferiți, o trecere spre miezul pământului sau către niciunde și către nicăieri...